

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

3.1 วิธีการวิจัย

1) ศึกษาบริบทของชุมชนพื้นที่ โครงการหลวงแม่ส่องด้านการใช้สมุนไพรท้องถิ่นในการรักษาสุขภาพและด้านการบริหารการจัดการธนาคารข้าว วิธีการระดมกลุ่มย่อยในพื้นที่ โดยใช้เส้นทางประวัติศาสตร์ (Time line) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการการใช้สมุนไพรท้องถิ่นในการรักษาสุขภาพและด้านการบริหารการจัดการธนาคารข้าว

2) ศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จของชุมชนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีด้านการใช้สมุนไพรท้องถิ่นในการรักษาสุขภาพและด้านการบริหารการจัดการธนาคารข้าว วิธีการสัมภาษณ์ พูดคุยแลกเปลี่ยนรายครอบครัว ประเด็นองค์กรชุมชน, แผนงานกิจกรรม, ผู้นำในประเด็นด้านการใช้สมุนไพรท้องถิ่นในการรักษาสุขภาพและด้านการบริหารการจัดการธนาคารข้าว

3) วิเคราะห์ชุมชนในพื้นที่ขยายผล โครงการหลวงแม่ส่องเพื่อหาแนวทางการพัฒนาพื้นที่ วิธีการ ประมาณ สังเคราะห์ข้อมูลร่วมระหว่างทีมวิจัยคณะทำงานวิจัยในพื้นที่การเปลี่ยนแปลงของชุมชน ด้านการใช้สมุนไพรท้องถิ่นในการรักษาสุขภาพและด้านการบริหารการจัดการธนาคารข้าว คำนึงถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชน

4) จัดทำข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงแม่ส่องวิธีการ การพัฒนาแผนโดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์เป็นแผนการขับเคลื่อนภายในชุมชน ทั้งการศึกษาบริบทของชุมชนพื้นที่ โครงการหลวงแม่ส่องด้านการใช้สมุนไพรท้องถิ่นในการรักษาสุขภาพและด้านการบริหารการจัดการธนาคารข้าว, การศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จของชุมชนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีด้านการทำการใช้สมุนไพรท้องถิ่นในการรักษาสุขภาพและด้านการบริหารการจัดการธนาคารข้าว และการวิเคราะห์ชุมชนในพื้นที่โครงการหลวงแม่ส่องเพื่อหาแนวทางการพัฒนาพื้นที่ เพื่อให้เกิดการดำเนินการในพื้นที่

เครื่องมือ วิธีวิจัยแบบผสมผสานการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือและวิธีการอย่างมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การสังเกต การสนทนากลุ่มย่อย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การใช้เทคนิคฝึกอบรม บัตรคำ, Timeline, AIC, การร่วมกิจกรรมของชุมชนและการสัมภาษณ์เชิงลึก และร่วมกันประมาณระหว่างนักวิจัย คณะทำงานในพื้นที่

3.2 สถานที่ดำเนินการวิจัย

พื้นที่ต้นแบบ

ด้านการบริหารจัดการธนาคารข้าวบ้านหนองเต่า ตำบลแม่ริมน อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ และบ้านป่าแป๊ะ ตำบลป่าแป๊ะ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ด้านการใช้สมุนไพรเพื่อคุ้มครองสุขภาพ บ้านหนองเต่า ตำบลแม่ริมน อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

พื้นที่ขยายผล

พื้นที่ขยายผล โครงการหลวงแม่สองบ้านวัวโคโกร ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

